

Lausunto hakemukseen osakuntaliitoksesta Oriveden kaupunkiin

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 64
135/00.01.00.01/2024

Valmistelija talous- ja hallintojohtaja

Kimmo ja Ulla-Maija Jakobson ovat tehneet Jämsän kaupungille hakemuksen tilojensa liittämistä Oriveden kaupunkiin. Jämsän kaupunki on käsitellyt asiaan liittyvää kuntarakennelain mukaista lausuntoaan kokouksessaan 11.3.2024 ja päättänyt pyytää lausunnon Oriveden kaupunginvaltuustolta.

Jämsän kaupunginvaltuuston käsittely perusteluineen on seuraava:
” Kimmo ja Ulla-Maija Jakobson hakevat tilojen 182-467-1-79 (mörköperä), 182-467-1-18 (tuomela), 182-467-1-18 (xxxx), 562-478-1-74 (erkkilä) tilojensa liittämistä Oriveden kaupunkiin, osaksi Pirkanmaata.

Hakemuksen perustelut (ks. myös liite):

1. ”Jämsän kaupunki lopettaa Länkipohjan koulun ja sitä myötä muut palvelut Länkipohjassa. Lapset joutuvat Kuoreveden kouluun jonne mm. meiltä mennään ensin taksilla kylälle jossa joudutaan odottamaan jopa 1 h annan kelissä kuin kelissä bussia joka on niin täynnä ettei lapset pääse istumaan. Bussi ajaa 80 km tunnissa ja 9-tietä jossa ei saa todellakaan seisoa bussissa ja olla ilman tyrvävyötä. Koulumatkat pitenee kohtuuttomasti. Kun olemme osa Orivettä, palvelubussi menee 700m päästä kotoa, eikä lapsen tarvitse kulkea kuin yhdellä kulkuneuvolla kouluun ja kotiin.

(tässä kohtaa tarkasteltuanne huomaatte että Linda Jakobsson käy Kuorevedellä jo koulua, mutta kulkee sinne isosiskon kyydillä lukuvuoden 2304. Näin hänen koulumatka on n 30 min / suunta. Tämän kustannamme itse!)

2. Alueen palvelut ja elin olosuhteet heikkenevät olennisesti. MM. jos olisimme Jämsän terveyspalveluiden piirissä, joutuisimme esim. viikonloppuisin ajamaan 460 km hammaspäivystykseen. Kun taas siirsimme palvelut Oriveteen / tayssiin (pirsote), matka sairaalaan viikonloppuna on 150 km meno-paluu.

Teiden kunnossapito on viimeisen kahden vuoden aikana romahtanut. Hiekkatielle tunkelo- kiviniementie ei ole uutta hiekkaa saatu kahteen vuoteen ja kuoppia ei lanata.

3. Alueen elinkeinojen toimintamahdollisuudet on surkeat. Jämsä ei halua panostaa millään lailla reuna-alueisiin, tämän on sanonut ääneen kunnanhallituksen jäsen Lotta Ahola. Kommentti tähän: sen kun muutatte Pirkanmaalle.
4. Asumme rajalla, osa tontistamme on jo Pirkanmaata ja käymme töissä Tampereella jossa yrityksemme toimij. Meillä ei ole mitään siteitä Jämsään, emmekä Jämsän palveluita tarvitse. Samat palvelut saamme paremmin Orivedeltä ja Tampereelta. Toinen kotimme on Tampereella jota hyödyntää jo yksi nuoristamme, koska opisekelee siellä. Myös meidän toissijainen osoite on siellä.”

Kyse on harvaan asutusta maaseudusta. Kuntarajalla ei juurikaan ole merkitystä palveluiden saatavuuteen tai saavutettavuuteen.

Tarkistuksen jälkeen arvioidaan kyseessä olevan seuraavat kiinteistöt:

- Erkkilä 562-478-1-74 (Oriveden puolella)
- Lahdenpohja 182-467-1-8
- Tuomela 182-467-1-18
- Mörköperä 182-467-1-2

Etäisyydet lähitaajamiin /-kaupunkeihin:

- Orivesi n. 35 km
- Jämsä n. 33 km
- Halli n. 26 km
- Länkipohja n. 7 km

Kuntarakennelain (1698/2009) 11 §:n mukaan esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voi tehdä muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto, kuntien valtuustot yhdessä, kunnan jäsen tai ministeriö.

Esityksessä kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan on perusteltava kuntajaon muuttamisen tarve ja selvitettävä, miten 4 §:ssä säädetty kuntajaon muuttamisen ja 19 §:n 2 momentissa säädetty päätöksenteon edellytykset täyttyvät. Esityksessä on tarpeellisella tarkkuudella ilmoitettava kyseessä olevat alueet.

Lain 4 §:n mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Sääntely

Kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jollei valtioneuvosto alueellisen eheyden osalta 4 luvussa tarkoitetun erityisen kuntajakoselvityksen perusteella toisin päättä. Erityisellä kuntajakoselvityksellä pyritään siihen, että kunta muodostuisi yhdestä alueesta.

Alueella tarkoitetaan yhden tai useamman kunnan tai niiden osan muodostamaa aluetta, johon kuntajaon muutos vaikuttaa. Kuntajaon muuttamisen edellytyksiä arvioidaan myös alueen tulevan kehityksen kannalta.

Kunnan jäsen toimittaa esityksensä oman kuntansa kunnanhallitukselle, jonka on hankittava esityksestä kaikkien muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen lausunnot. Lausunnosta tulee ilmetä kunnan kanta kuntajaon muuttamiseen perusteluineen. Kunnanhallituksen on toimitettava esitys ja kuntien lausunnot valtiovarainministeriölle kuuden kuukauden kuluessa esityksen vastaanottamisesta.

Kun valtiovarainministeriö on vastaanottanut kunnanhallituksen toimittamat kuntien valtuustojen lausunnot ja kunnan jäsenen esityksen, määrää se esityksen valmistelevalta käsittelystä, jollei se hylkää esitystä 21 §:n 3 momentin perusteella heti. Tällöin ministeriö katsoo, ettei kuntajaon muuttamiselle ole riittäviä edellytyksiä.

Valtioneuvosto päättää kuntajaon muuttamisesta tai sitä koskevan esityksen hylkäämisestä.

Valtiovarainministeriö voi päättää kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto ei ole sitä vastustanut, tai hylätä esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto on sitä vastustanut.

Kun kunnanhallitus on toimittanut esityksen lausuntoineen ministeriöille, voi ministeriö heti hylätä esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos se katsoo, ettei kuntajaon muuttamiselle ole riittäviä edellytyksiä (ks. kappale 2). Muutoin ministeriö määrää esityksen valmisteleavasta käsittelystä 14 §:n mukaisesti.

Päätöksenteon edellytykset

Kaikissa tapauksissa arvioidaan, täyttäisikö esitetty kuntajaon muutos lain 4 §:n mukaiset edellytykset ja edistäisikö se 2 §:n mukaisia kuntajaon kehittämisen tavoitteita:

2 § Kuntajaon kehittämisen tavoitteet

Kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta.

4 § Kuntajaon muuttamisen edellytykset

Kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jollei valtioneuvosto alueellisen eheyden osalta 4 luvussa tarkoitetun erityisen kuntajakoselvityksen perusteella toisin päättä. Erityisellä kuntajakoselvityksellä pyritään siihen, että kunta muodostuisi yhdestä alueesta.

Edellä 1 momentissa alueella tarkoitetaan yhden tai useamman kunnan tai niiden osan muodostamaa aluetta, johon kuntajaon muutos vaikuttaa. Kuntajaon muuttamisen edellytyksiä arvioidaan myös alueen tulevan kehityksen kannalta.

Ehdotus Kaupunginjohtaja Hanna Helaste: Jämsän kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että osakuntaliitosta ei puolleta. Kuntajaon perusteet on jo aiemmin tarkasteltu kuntajakoselvityksessä Jämsä-Längelmäki-Orivesi. Tyytymättömyys palveluihin ei ole kuntarakennelaissa tarkoitettu peruste.

Kaupunginhallitus pyytää asiassa Oriveden kaupunginvaltuuston lausunnon ja toimittaa hakemuksen lausuntoineen Valtiovarainministeriöön.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.”

Toisin kuin osakuntaliitoshakemuksessa esitetään, Oriveden kaupungilla ei ole säännöllistä joukkoliikennettä hakemuksen alueella. Lähimmät oppilaskuljetukset liikennöivät tällä hetkellä Talviaisista VT9:ää kohti kaupungin keskustaa ja Eräjärven kuljetus noutaa oppilaita Vinkiästä ja Längelmäen kirkon seudulta palaten Eräjärven kouluun. Hakemuksessa esitetty alue on alakouluikäisten osalta Eräjärven koulun lähikoulualueetta.

Kuntarakennelain 11 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimitettava esitys ja kuntien lausunnot ministeriölle kuuden kuukauden kuluessa esityksen vastaanottamisesta. Jakobssonien esitys osaliitosselvityksestä on toimitettu Jämsän kaupungille 12.10.2023, eli kuntien lausunnot tulee toimittaa Valtiovarainministeriölle viimeistään 11.4.2024. Todetaan, että asiaa koskeva lausuntopyyntö Jämsän kaupungilta on tullut Oriveden kaupungille 12.3.2024. Kyseisen lakisääteisen lausunnon käsittelyaikataulun noudattamiseksi asia saatetaan kiireellisenä valtuuston käsiteltäväksi 25.3.2024 kokoukseen.

Toimivalta	hallintosäntö 23 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto päättää 1. ottaa asian käsiteltäväkseen. 2. ilmoittaa lausuntonaan Jämsän kaupungille, että Oriveden kaupunki ymmärtää Jakobssonien perheen tilanteen Jämsän palvelujen supistumisen vuoksi, eikä näe estettä osakuntaliitokselle, mikäli valtiovarainministeriö näin päättää.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.